Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ilmastovuosi-kertomus 2020

Ympäristöministeriö
Ilmastoyksikkö
29.9.2020

Taustaa

- Ilmastolain 14 §:n mukaan valtioneuvosto toimittaa kerran vuodessa ilmastovuosikertomuksen eduskuntaan.
- Vuosikertomus tarjoaa sekä eduskunnalle että suurelle yleisölle mahdollisuuden keskustella kansallisen ilmastopolitiikan ajankohtaisista asioista.
- Ensimmäinen ilmastovuosikertomus annettiin eduskunnalle kesäkuussa 2019, kertomuksen käsittely saatiin päätökseen helmikuussa 2020.
    - Eduskunta edellytti että kertomusta kehitetään ilmastolain uudistamisen yhteydessä kokonaisvaltaisempaan ja strategisempaan suuntaan.
        - Keskeinen viesti oli, että vuosikertomukseen tarvitaan päästökehityksen kattava yleiskatsaus eli myös muiden kuin taakanjakosektorin päästöt mukaan → ilmastopolitiikan kokonaiskuva

Vuoden 2020 kertomuksen lähtökohdat

- Eduskunnan viestit otetaan jo nyt soveltuvin osin huomioon. Keskeisimmät muutokset ovat:
  - kokonaispäästöjen raportointi
  - päästövähennystoimien riittävyyden tarkastelu suhteessa hallitusohjelman 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen
- Kertomuksen keskiössä on päästökehitys, sekä kokonaisuudessaan että sektorikohtaisesti. Päästöskenaariot on päivitetty.
- Kertomuksen tietopohjana on päästökehitys vuoteen 2018, vuoden 2019 osalta mukana ns. pikaennakkotiedot.
- Kertomuksessa tarkastellaan useita tavoitteita: 2020, 2030 ja 2035. Näin tulee olemaan tulevinakin vuosina, 2020 tavoitteen tilanne varmistuu vasta 2022.

Vuosikertomuksen sisällöstä

- Rakenteeltaan vuosikertomus perustuu viime vuoden malliin. Kertomus annettiin ennen juhannusta eduskuntaan.
- Uutena lukuna on kokonaispäästökehityksen arviointi, tämä vastaa eduskunnan ja OKV:n linjauksia asiasta.
    - Kertomukseen sisältyy myös tänä vuonna sopeutumistoimien tarkastelu sekä varsin laaja politiikkatoimien läpikäynti.

      → Politiikkatoimien läpikäynti laajennettu myös päästökauppasektoriin
        - Jonkin verran on myös kehitetty käytössä olevia sektorikohtaisia indikaattoreita.
        - Taakanjakosektorin tilanne on edelleen vuosikertomuksen painopisteenä.

Kokonaispäästökehitys ja päästöjen jakautuminen päästökauppa-, taakanjako- ja LULUCF-sektoreille

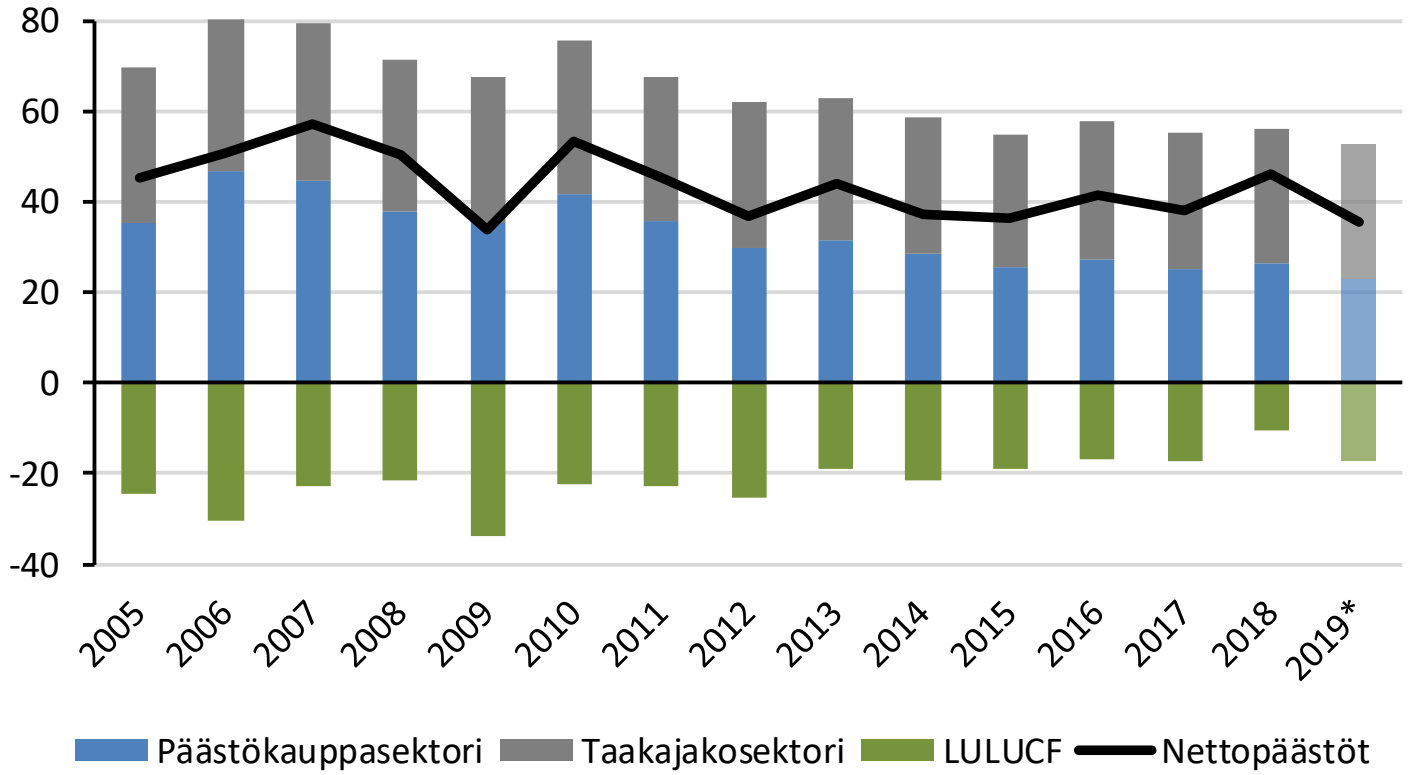

*pikaennakkotieto

- Kokonaispäästöt laskeneet 2005→2018
- Nettopäästöt lähes 2005 tasolla vuonna 2018
- 2019 pikaennakkotietojen mukaan päästöt laskivat 6 % ja nielut kasvoivat selvästi edelliseen vuoteen verrattuna
- Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää, että nettopäästöt 0 vuonna 2035

Lisätoimia tarvitaan 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi

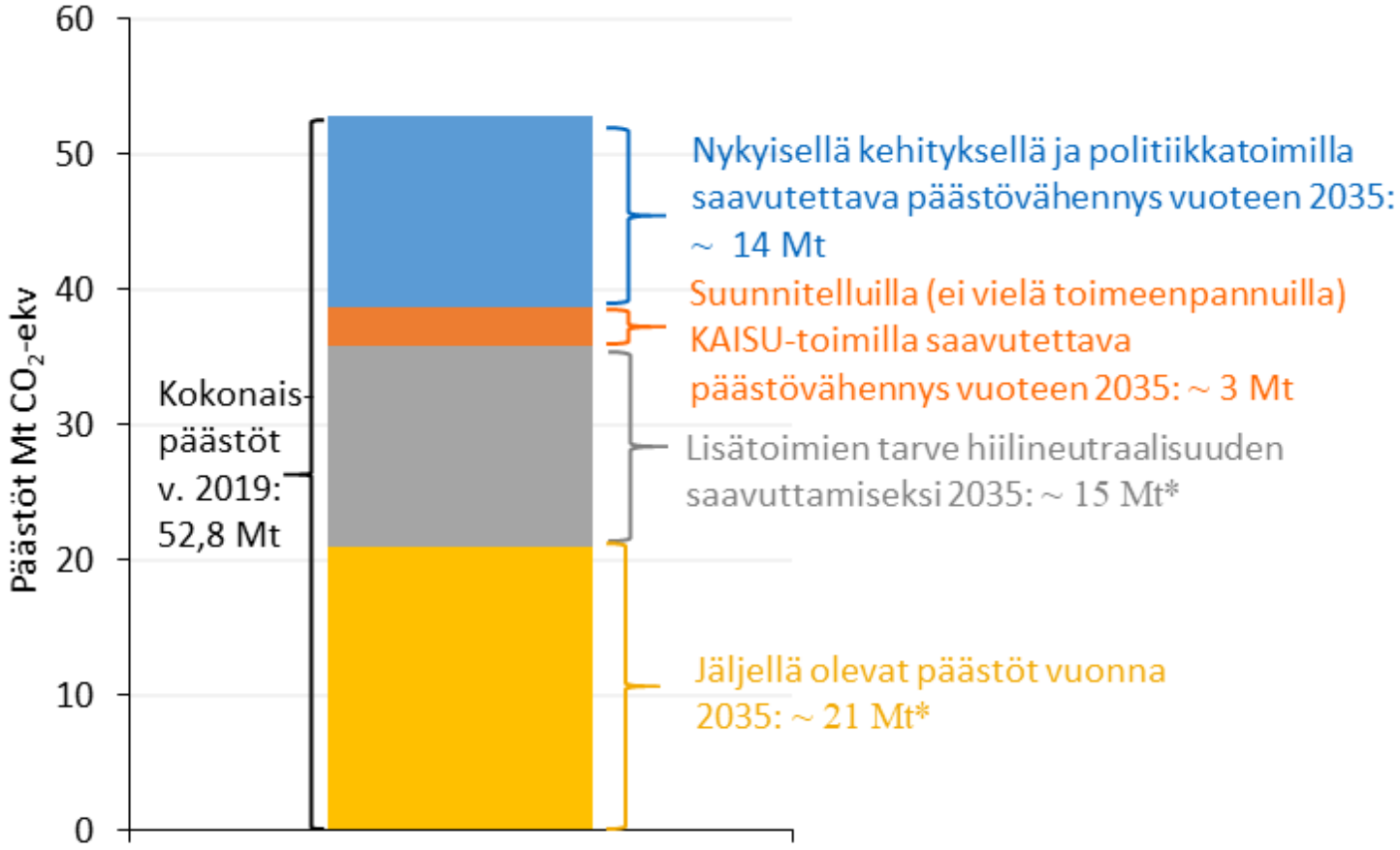

*Tavoitteen saavuttamisen edellyttämä päästötaso riippuu nielutasosta 2035

Vuoden 2020 taakanjakosektorin tavoitteen seuranta

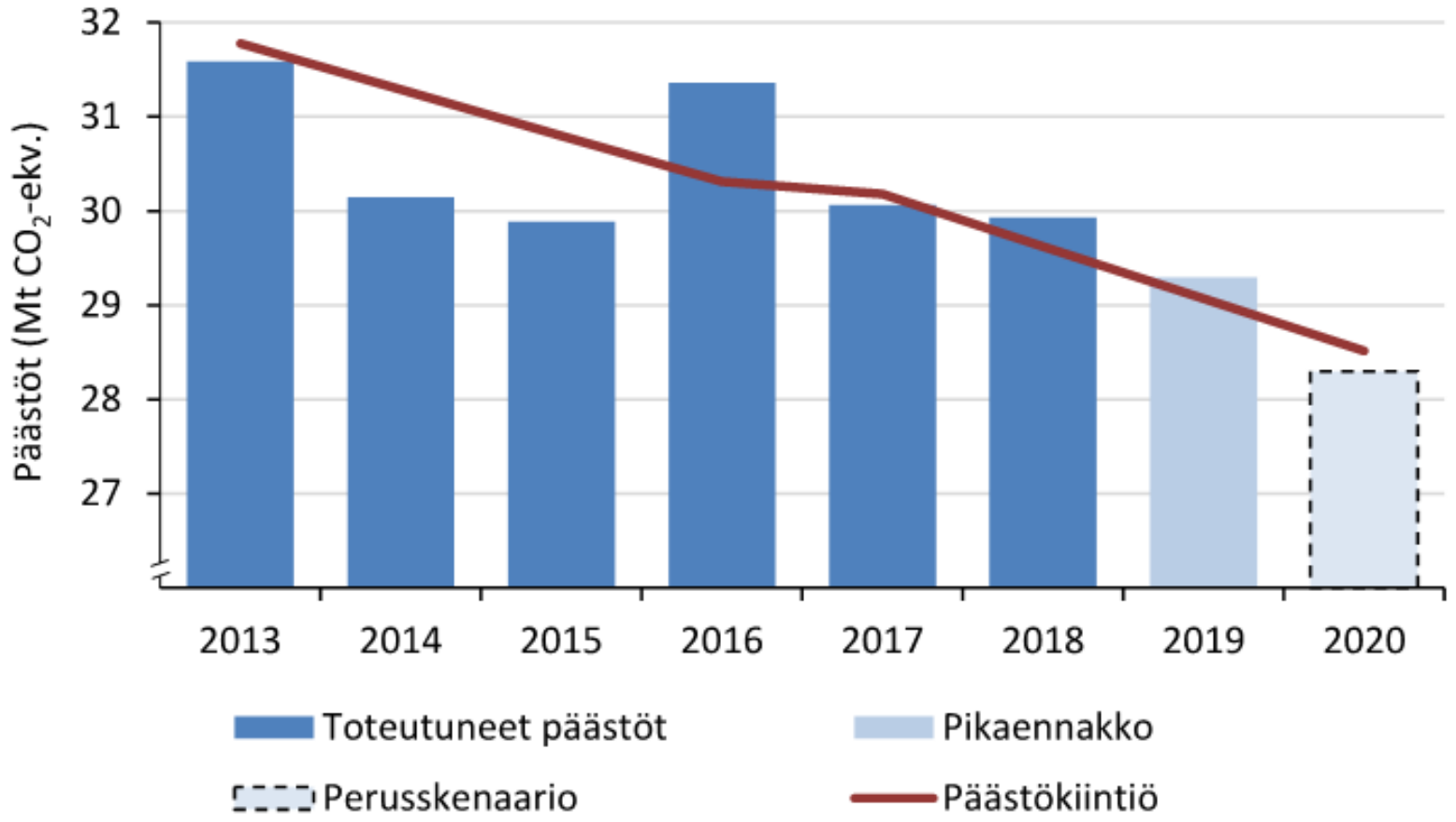

- Vuositasolla sekä ylityksiä että alituksia
- Näyttää kuitenkin siltä, että koko kauden 2013-2020 tavoite saavutetaan

2030 tavoitteen saavuttaminen edellyttää vielä suunniteltujen toimien toimeenpanoa

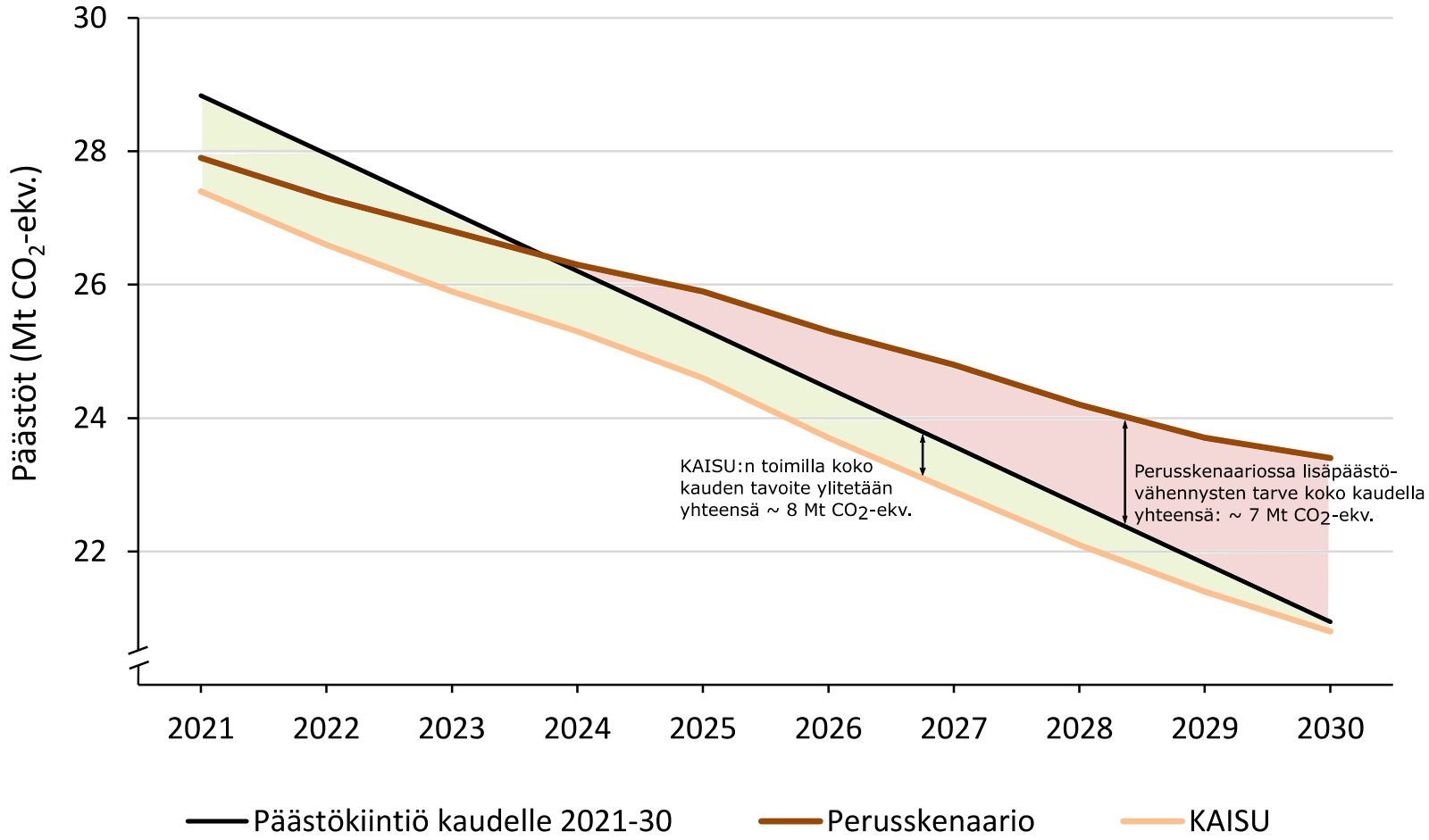

Sektorikohtaisessa kehityksessä eroja

- **Liikenteen** päästöt vähenivät viime vuonna, uusia toimia tarvitaan vielä 2030 tavoitteen saavuttamiseksi
- **Maatalouden** päästövähennykset haastavia, päästöt pysyneet lähes samalla tasolla useiden vuosien ajan
- **Rakennusten erillislämmityksen** päästöt laskussa, toimenpideohjelma öljystä luopumiseksi valmisteilla
- **Työkoneiden** päästöissä lievää laskua 2019, mutta ero vuoden 2005 päästöihin ei kovin merkittävä, jatkossa päästöjen tulisi lähteä laskuun biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen myötä
- **Jätteidenkäsittelyn** päästöt olleet tasaisessa laskussa jo pitkään, **jätteenpolton** päästöt edelleen kasvussa
- **F-kaasupäästöt** ovat kääntyneet viime vuosina laskuun ja laskun odotetaan jatkuvan myös tulevina vuosina, EU-lainsäädännöllä keskeinen vaikutus

Poikkileikkaavat toimet

- Kunnissa tehtävä ilmastotyö tukee myös hiilineutraaliuden saavuttamista
  - Kuntien päästölaskentaa on uudistettu seurannan helpottamiseksi
  - Valtio tukee kuntien ilmastotyötä usealla tavalla
- Kuluttajien tietoisuutta omasta hiilijalanjäljestä on pyritty nostamaan
  - Kulutusperäisiä päästöjä yritetään kääntää laskuun
  - Kulutuspäästöjen tietopohjaa vahvistetaan tutkimushankkeiden avulla
- Julkisten hankintojen hiilijalanjäljen merkitys nostettu esiin
  - Hankintaosaamista on kehitetty KEINO:n avulla
  - Laskentatyökalu on kehitetty hiilijalanjäljen arviointiin

Kiitos!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment